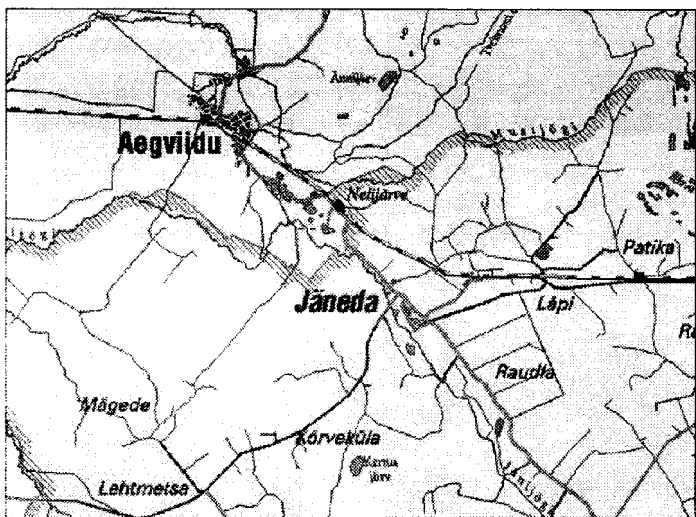

JÄNEDA

Alates 2005. a sügisest kuulub Jäneda Tapa valda ja Lääne-Virumaa koosseisu.

68 km on maad Tallinnani, 19 km jääb Tapani

Elanikke on 400 ringis, keskmine vanus kõigest 37,5 aastat

Presidendi Matkaraja ja tähetorniga küla

Oma mitmekesise looduse ja pealinnaga hea ühenduse tõttu on Jäneda olnud üheks tallinlaste meelispuhkepaigaks juba XX sajandi alguses. Nüüd on tendents, et pealinna eakad inimesed müüvad oma Lasnamäe korteri ja ostavad uue kodu Jänedale, kusjuures naljalt vaba korterit ei leia ja kinnisvarahinnad on küla kohta kopsakad.

Omaette vaatamisväärsuseks on XX sajandi algul ehitatud Jäneda mõisakompleks koos härrastemajaga. Viimane mõisahoonne on ehitatud Johann von Benckendorffi poolt aastatel 1913-1915. Ajalukku on mõisa kirjutanud aga oma seiklusrikka eluga mõisaproua Maria Zakrevskaja- Benckendorff – Budbergi seosed Leninile tehtud atentaadiga, elu koos kirjanike M. Gorki ja H. G. Wellsiga.

1921. a toodi Jäneda mõisa Põhja-Eesti Põllutöökeskkool, mis hiljem kandis mitmeid erinevaid nimesid, koolitati siin aga põllumehi, 1933-1943. a ka piiritusemeistreid ja 1981-1999. a maastikukujundajaid. 1974. aastal ehitati mõisahoonete juurde uus õppekorpus Jäneda Sovhoostehnikumi tarbeks.

Jänedaga on seotud kaks kolmandikku Eesti presidentidest: Konstantin Päts oli üks põllutöökooli rajajatest ja ühtla-

si kuratooriumi esimees, Arnold Rüütel aga on siinse sovhoostehnikumi vilistlane.

Presidentide auks rajati Jäneda ja Aegviidu vahele Presidendi Matkarada. Matkaradu on aga teisigi, need viivad Valgehobusemäele, Järva-Madisele ja Vargamäele. 1,5 km kaugusel mõisahoonest, Jäneda muinsuslinnuse jalamil, on telkimisplats ja supluseks sobiv Kalijärv.

Omamoodi kuulsust on toonud Jänedale Musta Täku Tall, mis on kasutusel kõrtsina ja kus peetakse muu hulgas Elmari Simmaneid. Tuntud on ka käsitöökeskus, aia- ja lillepäevad juunikuul algul ja Eesti Talupäevad Jänedal.

Jäneda ei ole tüüpiline Eesti küla, sest põliselanikke siin napib. OÜ Jäneda Mõis tegevdirektor Enno Mustal on selle kohta oma teooria: 80 aasta jooksul, mil siin oli põllutöökool, jäid paljud pärast koolilõpetamist Jänedale paikseks. Seetõttu tuli siia rohkelt noori andekaid ja aktiivseid inimesi, kes elu edasi viisid ning huvitavaks muutsid.

Teiste seas sattus Jänedale ka astronoomiahuviline muusik Urmas Sisask, kes mõisa torni planetaariumi tegi. Seal käib ta aeg-ajalt kontserte andmas ja inspiratsiooni ammutamas.